

I PHYLLIS

LYCIDAS

E_1 v.1 Mirabar, vicina, Mycon, per litora nuper
 2 dum vagor exspectoque leves ad pabula thynnos,
 3 quid tantum insuetus streperet mihi corvus et udae
 4 per scopulos passim fulicae perque antra repostae
 5 tristia flebilibus complerent saxa querelis,
 6 cum jam nec curvus resiliret ab aequore delphin
 7 nec solitos de more choros induceret undis.
 8 Ecce dies aderat caram qua Phyllida terrae
 9 condidimus tumuloque pias deflevimus umbras,
 10 ah miseri ; et posthac nec tristes linquimus auras
 11 nec dubitat saevus solacia ferre Pylemon.

MYCON

12 Scilicet id fuerat tota quod nocte vaganti
 13 huc illuc, dum Pausilypi latus omne pererro
 14 piscosamque lego celeri Nesida phaselo,
 15 nescio quid queruli gemerent lacrimabile mergi.
 16 Phyllis ad inferias. Phyllis (si credimus) illos
 17 ad gemitum, o Lycida, tumulique ad sacra vocabat.

LYCIDAS

18 Eheu, care Mycon, qualis spectacula pompae
 19 (nunc recolo) quas ipse manus quaeve ora notavi
 20 his oculis ; his, inquam, oculis quae funera vidi
 21 infelix ; nec me tandem dolor improbus egit
 22 in scopulos, in saxa, rogove absumpsit eodem
 23 ignea vis, vel saltem aliquis deus aequore mersit.

MYCON

24 O Lycida, Lycida, nonne hoc felicius illi
 25 evenisse putas quam si fumosa Lycotae
 26 antra vel hirsuti tegetem subiisset Amyntae,
 27 et nunc heu viles hamo sibi quaereret escas
 28 aut tenui laceras sarciret vimine nassas ?
 29 Sed tu, si quid habes veteres quod lugeat ignes,
 30 quod manes cineresque diu testetur amatos,
 31 incipe, quandoquidem molles tibi litus harenas
 32 sternit et insani posuerunt murmura fluctus.

LYCIDAS

33 Immo haec quae cineri nuper properata parabam
 34 carmina, ab extremo cum jam cava litora portu
 35 prospicerem et nivei venerarer saxa sepulcri,

36 incipiam ; tu coniferas ad busta cupressus
37 sparge manu et viridi tumulum super intege myrto.

MYCON

38 En tibi caerulei muscum aequoris, en tibi conchas
39 purpureas, nec non toto quaesita profundo
40 et vix ex imis evulsa corallia saxis
41 afferimus ; tu sollemnes nunc incipe cantus.
42 Incipe, dum ad solem Baianus retia Milcon
43 explicat et madidos componit in orbe rudentes.

LYCIDAS

44 Quos mihi nunc, Divae, scopulos, quae panditis antra,
45 Nereides ? Quas tu secreti litoris herbas,
46 Glauce pater, quae monstriferis mihi gramina succis
47 ostendes nunc, Glauce, quibus tellure relictas.
48 Ah miser, et liquidi factus novus incola ponti
49 te sequar in medios mutato corpore fluctus
50 et feriam bifida spumantia marmora cauda ?
51 Nam quid ego heu solis vitam sine Phyllide terris
52 exoptem miser ? Aut quidnam rapta mihi luce
53 dulce putem ? Quidve hic sperem ? Quid jam morer ultra
54 infelix ? An ut hac vili projectus in alga
55 arentes tantum frutices desertaque cernam
56 litora et ingrato jactem mea verba sepulcro ?
57 Scilicet hos thalamos, hos felices hymenaeos
58 concelebrem ? Sic speratae mihi gaudia taedae
59 dat Venus ? Ambiguos sic dat Lucina timores ?
60 Quis mihi, quis tete rapuit, dulcissima Phylli,
61 Phylli meae quondam requies spesque unica vitae,
62 nunc dolor aeternusque imo sub pectore luctus ?
63 Non licuit tecum optatos conjungere somnos
64 dulcia nec primae decerpere dona juventae
65 aut simul extremos vitam producere in annos.
66 Nunc te (quis credat ?) Lapis hic habet et mihi nusquam es ;
67 nusquam terrarum Phyllis, sed fabula et umbrae
68 frustrantur miseris per dira insomnia noctes.
69 Me miserum, qua te tandem regione requiram ?
70 Quave sequar ? Per te quondam mihi terra placebat
71 et populi laetaeque suis cum moenibus urbes ;
72 nunc juvat immensi fines lustrare profundi
73 perque procellosas errare licentius undas
74 Tritonum immistum turbis scopulosaque cete
75 inter et informes horrenti corpore phocas,
76 quo numquam terras videam. Jam jam illa tot annis
77 culta mihi tellus, populique urbesque valet,
78 litora cara valet, vale simul optima Phylli.
79 Nos tibi, nos liquidis septem pro fluctibus aras
80 ponemus septemque tibi de more quotannis
81 monstra maris magni vitulos mactabimus hirtos,
82 et tibi septenis pendebunt ostrea sertis,
83 ostrea muricibus variata albisque lapillis.
84 Hic tibi Nisaeae et flavos resoluta capillos
85 Cymodoce mitisque pia cum matre Palaemon
86 et Panope et Siculi custos Galatea profundi
87 sollemnes nectent choreas et carmina dicent
88 quae Proteus quondam divino pectore vates

89 edocuit, magni cum funera fleret Achillis
 90 et Thetidis luctus consolaretur amarus.
 91 At tu, sive altum felix colis aethera, seu jam
 92 Elysios inter manes coetusque verendos
 93 Lethaeos sequeris per stagna liquentia pisces,
 94 seu legis aeternos formoso pollice flores,
 95 Narcissumque crocumque et vivaces amaranthos,
 96 et violis teneras misces pallentibus algas,
 97 aspice nos mitisque veni ; tu numen aquarum
 98 semper eris, semper laetum piscantibus omen.
 99 Ut Nymphis Nereoque, ut flavicomae Amphitritae,
 100 sic tibi victrices fundent libamina cymbae.
 101 Interea tumulo supremum hoc accipe carmen,
 102 carmen quod, tenui dum nectit arundine linum,
 103 piscator legat et scopulo suspiret ab alto :
 104 "In. Gremio. Phyllis. Recubat. Sirenis. Amatae
 105 Consurgis. Gemino. Felix. Sebethae. Sepulcro."
 MYCON
 106 Dulce sonant, Lycida, tua carmina, nec mihi malim
 107 alcyonum lamenta aut udo in gramine ripae
 108 propter aquam dulces cynorum audire querelas.
 109 Sed tu (sic faciles vicina Megaria semper
 110 sufficiat conchas, sic proxima Mergilline
 111 ostrea saxosaeque ferat tibi rupis echinos)
 112 quandoquidem nox obscuras jam distulit umbras
 113 necdum permensus caelum Sol, incipe rursus
 114 atque itera mihi carmen ; habent iterata leporem.
 LYCIDAS
 115 Ne miserum, ne coge, Mycon ; sat lumina, sat jam
 116 exhaustae maduere genae ; dolor (aspice) siccas
 117 obduxit fauces quatit et singultibus imum
 118 pectus, anhelantemque animam vox aegra relinquit.
 119 Et tamen haec alias tibi nos et plura canemus.
 120 Fortasse et meliora, aderit si Musa canenti.
 121 Quin et veliferis olim haec spectanda carinis,
 122 seu Prochytae, seu Miseni sub rupe patenti.
 123 Inscribam grandesque notas ferrugine ducam
 124 praeteriens quas nauta mari percurrat ab alto
 125 et dicat : "Lycidas, Lycidas haec carmina fecit".
 126 Sed quoniam socii passim per litus ovantes
 127 exspectant poscuntque tuas ad retia vires,
 128 eia age jam surgamus. Ego haec ad busta sedebo ;
 129 tu socios invise, escas nam quaerere tempus
 130 et tibi nunc vacuae fluitant sine pondere nassae.

II GALATEA

E_2 v.1 Forte Lycon vacuo fessus consederat antro
 2 piscator qua se scopuli de vertice lato
 3 ostentat pelago pulcherrima Mergilline.

4 Dumque alii notosque sinus piscosaque circum
 5 aequora collustrant flammis aut linea longe
 6 retia captivosque trahunt ad litora pisces,
 7 ipse per obscuram meditatur carmina noctem :
 8 Immitis Galatea, nihil te munera tandem,
 9 nil nostrae movere preces ? Verba irrita ventis
 10 fudimus et vanas scopulis impegimus undas.
 11 Aspice, cuncta silent, orcas et maxima cete
 12 somnus habet, tacitae recubant per litora phocae,
 13 non Zephyri strepit aura, sopor suus umida mulcet
 14 aequora, sopito connivent sidera caelo ;
 15 solus ego (ei misero) dum tristi pectore questus
 16 nocte itero, somnum tota de mente fugavi,
 17 nec tamen ulla meae tangit te cura salutis.
 18 At non Praxinoe me quondam, non Polybotae
 19 filia despexit, non divitis uxor Amyntae,
 20 quamvis culta sinu, quamvis foret alba papillis.
 21 Quin etiam Aenaria (si quicquam credis) ab alta
 22 saepe vocor ; solet ipsa meas laudare Camenas
 23 in primis formosa Hyale cui sanguis Iberis
 24 clarus avis, cui tot terrae, tot litora parent
 25 quaeque vel in mediis Neptunum torreat undis.
 26 Sed mihi quid prosunt haec omnia, si tibi tantum
 27 (quis credat, Galatea ?) tibi si denique tantum
 28 displiceo ? Si tu nostram crudelis avenam
 29 Sola fugis, sola et nostros contemnis amores ?
 30 Ostrea Miseni pendentibus eruta saxis
 31 mille tibi misi, totidem sub gurgite vasto
 32 Pausilypus, totidem vitreis Euploea sub undis
 33 servat adhuc ; plures Nesis mihi servat echinos
 34 quos nec vere novo foliis lentiscus amaris
 35 inficit aut vacuae tenuant dispendia Lunae.
 36 Praeterea mihi sub pelago manus apta legendis
 37 muricibus ; didici Tyrios cognoscere succos
 38 quoque modo plena durent conchylia testa.
 39 Quid refugis ? Tingenda tibi jam lana paratur
 40 qua niteas superesque alias, Galatea, puellas,
 41 lana maris spumis quae mollior. Hanc mihi pastor
 42 ipse olim dedit, hanc pastor Melisaeus, ab alta
 43 cum me forte senex audisset rupe canentem,
 44 et dixit, "Puer, ista tuae sint praemia Musae,
 45 quandoquidem nostra cecinisti primus in acta".
 46 Ex illo in calathis servavi, ut mittere possem.
 47 Sed tu (ne qua miti superet spes, ne qua futuri
 48 condicio, Galatea) manum mihi dura negasti.
 49 Hoc est, hoc, miserum quod perdidit. Ite Camenae,
 50 ite procul ; sprevit nostras Galatea querelas.
 51 Scilicet (exiguae videor quod navita cymbae.
 52 Quodque leves hamos nodosaque retia tracto)
 53 despicias. An patrio non hoc quoque litore Glaucus
 54 fecerat, aequoreae Glaucus scrutator harenae ?
 55 Et nunc ille quidem tumidarum numen aquarum.
 56 Sed nec (quae nimium vel me sic falsa fatigat)
 57 fabula te moveat Lydae, licet illa puellis
 58 jactet nescio quas mihi se misisse corollas ;

59 non me Lyda tamen, non impulit, aequora testor
 60 Nereidasque omnes. Si fallo, naufragus illas
 61 experiar salsosque bibam sub gurgite fluctus.
 62 Heu quid agam ? Externas trans pontum quaerere terras
 63 jam pridem est animus, quo numquam navita, numquam
 64 piscator veniat : fors illic nostra licebit
 65 fata queri. Boreae extremo damnata sub axe
 66 stagna petam et rigidis numquam non cana pruinis
 67 an Libyae rapidas Austrique tepentis harenas.
 68 Et videam nigros populos solemque propinquum ?
 69 Quid loquor infelix ? An non per saxa, per ignes,
 70 quo me cumque pedes ducent, mens aegra sequetur ?
 71 Vitantur venti, pluviae vitantur et aestus,
 72 non vitatur amor ; mecum tumultetur oportet.
 73 Jam saxo meme ex illo demittere in undas
 74 praecipitem jubet ipse furor. Vos o mihi Nymphae,
 75 vos maris undisoni Nymphae, praestate cadenti
 76 non duros obitus saevasque exstinguite flammis.
 77 Scilicet haec olim, veniens seu litore curvo
 78 Caietae, seu Cumarum navalibus altis,
 79 dum loca transibit, raucus de puppe magister
 80 hortatus socios "Dextrum deflectite" dicet
 81 "In latus, o socii, dextras deflectite in undas ;
 82 vitemus scopulos infames morte Lyconis".
 83 Talia nequiquam surdas jactabat ad auras
 84 infelix piscator et irrita vota fovebat,
 85 cum tandem extremo veniens effulsit ab ortu
 86 Lucifer et roseo perfudit lumine pontum.

III MOPSUS

CELADON

E_3 v.1 Dic mihi (nam Baulis, verum si rettulit Aegon,
 2 bis senos vos, Mopse, dies tenuere procellae)
 3 quid tu, quid Chromis interea, quid vester Iolas,
 4 dum Notus insultat pelago, (leve) murmurat unda ;
 5 ecquid desertis vacui lusistis in antris ?

MOPSUS

6 Quid nostrae facerent ingrata per otia Musae,
 7 o Celadon ? Neque tum conchas impune licebat
 8 per scopulos, non octipedes tentare paguros ;
 9 jam fragilem in sicco munibant saxa phaselum
 10 raraque per longos pendebant retia remos ;
 11 ante pedes cistaeque leves hamique jacebant
 12 et calami nassaeque et viminei labyrinthi.
 13 Tum Chromis Inarimen spectans : "His", inquit, "ab oris
 14 (ah dirum exsilium) nostrae solvere carinae,
 15 cum regem post bella suum comitata juvenus
 16 ignotis pelagi vitam committeret undis.
 17 Quae tamen (ut fama est) Ligurum per saxa, per altas

18 Stoechadas emicuit Rhodanique invecta per amnem
 19 (nam bene si memini, Rhodanum referebat Amilcon)
 20 Oceani madidas vidit refluentis harenas
 21 et quae caeruleos procul aspicit ora Britannos,
 22 qua (nisi vana ferunt) quoties maris unda recedit,
 23 indigenae captant nudos per litora pisces".
 24 "Ne, Chromi, ne luctus renova", respondit Iolas,
 25 "sat tuus haec nobis Lucrini nuper ad undam
 26 narravit Lycabas : Solem se scilicet illic
 27 trans fluctus trans et nubes vidisse cadentem
 28 haud aliter quam si nostris e montibus illum
 29 Caietae aspiceret longe post litora ferri,
 30 nec strepitum sensisse ruentis ab aethere currus.
 31 Praeterea mores populorum urbesque locosque
 32 exposuit quernasque domos et lignea tecta.
 33 Addidit et varias (heu barbara nomina) gentes,
 34 Bellovacos Morinosque et (quos quis dicere possit ?)
 35 Tarbellos ; latis errare et flumina campis,
 36 nescio quem Ligerim tectis se innasse carinis.
 37 Sed mea nunc aliae poscunt sibi pectora curae.
 38 Tu modo, si quid habes (et te quoque Chloridis ardor
 39 excruciat) scopulo hoc mecum meditare vicissim.
 40 Audiet et gracilem percurret Mopsus avenam".
 41 Sic illi ; ast ego nil contra, sed quae mihi collo
 42 garrula pendebat manibus tunc sumpta cicuta est.
 43 Scilicet alternos conabar arundine versus
 44 excipere, alternis nam dicere uterque parabat.
 45 Nec mora ; jam Chromis hos, hos et referebat Iolas.

CHROMIS

46 Nereides, pelagi sacrum genus, aut mihi vestris
 47 munera ferte vadis duram queis Chlorida placem,
 48 aut, si muneribus flecti nequit, aequore toto
 49 quaerite quae nostrum sanet medicina furorem.

IOLAS

50 Sirenes, mea cura, audite haec ultima vota.
 51 Aut revocet jam Nisa suum nec spernat Iolam,
 52 aut videat morientem ; haec saxa impulsa marinis
 53 fluctibus, haec misero vilis dabit alga sepulcrum.

CHROMIS

54 Qualis tranquillo quae labitur aequore cymba,
 55 cum Zephyris summae crispantur leniter undae.
 56 Tuta volat luditque hilaris per transtra juvenus,
 57 talis vita mihi, mea dum me Chloris amabat.

IOLAS

58 Aspicias iratae feriant ut saxa procellae,
 59 ut validis imae Coris turbentur harenae ?
 60 Jam scopulis furit unda, tremat jam terra tumultu ;
 61 fallor, an haec ipsa est Nisae indignantis imago ?

CHROMIS

62 O Proteu, pastor liquidi maris, o pater, o rex,
 63 (quandoquidem insanos odistis, numina, fastus)
 64 quaere Pitheculus tu, cui licet, atque superbae
 65 dic Hyalae salsum te pascere monstra per aequor.

IOLAS

66 Ille habet, ille meos scopulus mihi servat amore

67 qui propior terrae est ; illum pete, Glauce, natatu,
 68 neve manus duri contemnat Nisa mariti,
 69 dic te squamigeras traxisse ad litora praedas.

CHROMIS

70 Est Veneri Cypros gratissima, Creta Tonanti
 71 Junonique Samos, Vulcano maxima Lemnos ;
 72 Aenariae portus Hyale dum pulchra tenebit,
 73 nec Samos Aenariam vincet nec maxima Lemnos.

IOLAS

74 Gradivus Rhodopen et Mercurius Cyllenen,
 75 Ortygiam Phoebe, Tritonia jactat Hymetton ;
 76 Nisa colit Prochyten ; Prochytes si commoda norint,
 77 Ortygiam Phoebe, Tritonia linquat Hymetton.

CHROMIS

78 Hic specus, hic rupes texendisque optima nassis
 79 vimina sunt, junci densaeque per avia myrtus ;
 80 si mihi nunc Pholoe vel tantum Chloris adesset,
 81 quam bene pugnaces possem contemnere ventos.

IOLAS

82 Nulla mihi sine te rident loca, displicet aequor,
 83 sordet terra, leves odi cum retibus hamos ;
 84 at si aderis tu, Nisa, placebunt omnia, laetus
 85 tunc ego vel Libycis degam piscator harenis.

CHROMIS

86 Dat rhombos Sinuessa, Dicarchi litora pagros,
 87 Herculae mullum rupes, synodontas Amalphis ;
 88 Parthenope teneris scatet ambitiosa puellis ;
 89 quis mihi nunc alias scrutari suadeat algas ?

IOLAS

90 In fluviis mugil versatur, sargus in herbis,
 91 polypus in scopulis, mediis melanurus in undis ;
 92 ante tuas, mea Nisa, fores ego semper oberro ;
 93 quae mihi det tales jucundior insula portus ?

MOPSUS

94 Hactenus, o Celadon, resonis sub rupibus illos
 95 inter se vario memini contendere cantu
 96 horrida ventosi ridentes murmura ponti.
 97 Qui tamen et laudes et munera digna tulere
 98 carminibus, sed quae nequeat contemnere Triton :
 99 hic, quam Circeio nudus sub gurgite cepi
 100 nativis concham maculis et murice pictam,
 101 ille, recurvato nodosa corallia trunco.

IV PROTEUS - FERDINANDO FREDERICI REGIS ARAGONIO, CALABRAE DUCI

E_4 v.1 Nunc primum notas velis majoribus undas
 2 currimus, o Nymphae Craterides, ordine quando
 3 suadet amor carae primos telluris honores
 4 dicere ; caeruleae magni Crateris alumnae,

5 telluris primos carae dicamus honores,
6 dum radiis fervens medium Sol excoquit aequor.
7 Tu vero, patriae juvenis decus, edite caelo,
8 spes generis tanti, seu te nimbose Pyrene
9 pro dulci Latio, pro nostris detinet arvis,
10 seu vagus objecto munimine claudit Iberus,
11 rumpe moras, nec te latis Hispania regnis
12 alliciat stirpisve tuae primordia et ille
13 gentis honos, licet effuso Tagus impleat auro
14 et pater Oceanus spumanti perluat unda.
15 Nam mihi, nam tempus veniet cum reddita sceptrā
16 Parthenopae fractosque tua sub cuspide reges
17 ipse canam ; nunc litoream ne despice Musam
18 quam tibi post silvas, post horrida lustra Lycaeī
19 (si quid id est) salsas deduxi primus ad undas
20 ausus inexperta tentare pericula cymba.
21 Quae vada non norunt, quis nescit Protea portus ?
22 Illum olim veteris pascentem ad saxa Minervae
23 mulcentemque suas divino carmine phocas
24 e puppi sensere Melanthius et Phrasidamus,
25 ut forte a Capreis obscura nocte redibant.
26 Sensere et vario delphinās ludere cursu
27 Tritonūque choris longe freta pulsa sonare.
28 Ipse autem haudquaquam mortali digna referri
29 verba sono vacuas laetus cantabat ad auras ;
30 terrigena ut quondam matris de ventre Typhoeus
31 exsiliens infanda deos ad bella vocasset ;
32 ut fratrum primus furiis et hiantibus hydris
33 instructus densas ductaverit ipse catervas ;
34 ut nisu ingenti partes de monte revulsas
35 Aenariam Prochytenque altis immiserit astris
36 ac totum subito caelum tremefecerit ictu ;
37 tum Pater haud segni molitus fulmina dextra
38 immanes acies dejecerit atque trophaeum
39 jusserit ardentes testari sulphure Baias,
40 quod gens victa illis lavisset vulnera lymphis.
41 Hinc magni Alcidae tauros stratumque profundum
42 aggeribus memorat ductamque per oppida pompam.
43 His veteres addit Cumas, loca cognita Phoebō,
44 vatis et horrendae lucos Triviaeque recessus
45 Cimmeriumque domos et opaca in vallibus antra.
46 Te quoque formosae captum Nesidos amore,
47 Pausilype, irato compellat ab aequore questu.
48 Ah miser, ah male caute, tuae quid fata puellae
49 acceleras ? Cupit in medios evadere fluctus
50 infelix, cupit insuetum finire dolorem.
51 At tibi nec curae est quod eam Neptunia monstra
52 circumstent, mare nec rapido quod sorbeat aestu.
53 Ah miser, ah male caute, ultra quid brachia tendis ?
54 Siste gradum ; riget illa jugis assueta nivosis
55 venatrix, quam mille ferae timere sequentem
56 per saltus. Vos hanc, Panope, vos, candida Drymo
57 Cymothoeque Rhoeque Pherusaque Dinameneque,
58 accipite et vestris sociam lustrate choreis.
59 Tum canit antiquas sedes opulentaque regna

60 auricomae Sirenis et altum in monte sepulcrum,
 61 sacraque Chalcidicosque deos magnisque per aequor
 62 auspiciis vectas haec ipsa ad litora classes.
 63 Tum liquidos fontes subter cava moenia ducit
 64 attollitque arces et culmina montibus aequat
 65 tectorum, vastas protendit in aequora moles
 66 Euploeamque procul trepidis dat cernere nautis
 67 atque Pharon ; jungit scopulos praeruptaque saxa
 68 Teleboum Sarnique amnes et pingua culta.
 69 Tum canit ut Corydona sacro Melisaeus in antro
 70 viderit et calamos labris admoverit audax
 71 formosum quibus ille olim cantarat Alexin,
 72 dixerat et musam Damonis et Alphesiboei,
 73 queis fretus, dictante Dea, tot sidera nobis
 74 prodiderit, tantas caeli patefecerit oras.
 75 Quid referam aut Stabias aut quae tenuisse canoris
 76 virginibus fama est abeuntes saxa carinas,
 77 aut ut terrifici sonitus ignemque Vesevi
 78 et desolatas passim defleverit urbes ?
 79 Postremo reges regumque ex ordine pugnas
 80 enumerat, bellicae artes et praemia narrat.
 81 Addit tristia fata, et te quem luget ademptum
 82 Italia infelix (sive id gravis ira deorum,
 83 seu fors dura tulit) trans altas evehit Alpes,
 84 mox agit Oceani prope litora, denique sistit
 85 spumantem ad Ligerim parvaque includit in urna.
 86 Heu sortem miserandam, heu pectora caeca futuri !
 87 Haecine te fessum tellus extrema manebat
 88 hospitium post tot terraeque marisque labores ?
 89 Pone tamen gemitus, nec te monumenta parentum
 90 aut moveant sperata tuis tibi funera regnis.
 91 Grata quies patriae, sed et omnis terra sepulcrum.
 92 Haec ille et quae vix audita prioribus annis
 93 heroum longaeva queat meminisse vetustas
 94 commemorat (socio respondent aequora plausu)
 95 Luna suam donec paulatim fundere lucem
 96 coepit et ad vitreas redierunt numina sedes.

V HERPYLIS PHARMACEUTRIA - CASSANDRAE MARCHESIAE, MULIERI PRAESTANTISSIMAE

E_5 v.1 Sed jam vulgatos et nos referamus amores
 2 quos pariter grata scopuli pendentis in umbra
 3 hinc Dorylas, hinc Teleboi maris accola Thelgon
 4 certantes docuere, quibus cava litora et ipse
 5 aequoreus Platamon sacrumque Serapidis antrum
 6 cum fonte et Nymphis assultavere marinis.
 7 Tu mihi, seu doctas percurris Palladis artes
 8 Maeoniaeque aurum et subtegmina vincis Arachnes,
 9 seu Dryadum choreis coetuque immista Dianae

10   haud minor incedis pictaque accincta pharetra
 11   venatu Prochyten maternaque regna fatigas,
 12   sive Dicarcheis qua molibus assilit aequor
 13   ludentes spectas Nereidas, en age nostros
 14   (si quis honos pelagi) Cassandra, en aspice lusus.
 15   Non ingrata cano penitusque injussa, neque umquam
 16   arguerint ventura meis te saecula chartis
 17   praeteritam ; faveat modo non invitus Apollo
 18   et quae me facili vexere per aequora remo
 19   Pierides, queis longa dies et nomina curae.
 20   Interea Dorylan juvet hic audire canentem.

DORYLAS

21   Sebethi ad liquidas descenderat Herpylis undas,
 22   Herpylis Euboidum non ultima, quam pater Alcon
 23   erudiit, Musis et Phoebo cognitus Alcon.
 24   Venerat et socii partem subitura laboris
 25   unanimes soror et calathum de more ferebat.
 26   Ipsa comas effusa pedemque exuta sinistrum
 27   cum philtris longum submurmurat atque ita fatur :
 28   "Pone aram et vivos hauri de flumine rores
 29   canaque vicino decerpe absinthia campo ;
 30   illum illum magicis conabor adurere sacris
 31   qui miseram tota spoliata mente reliquit.
 32   Volvite praecipitem jam nunc, mea licia, rhombum.
 33   Rhombus ad Haemonias revocetur aeneus artes,
 34   sistere qui pluvias, qui pellere nubila caelo,
 35   qui potis est trepidos undis abducere pisces.
 36   Volvite praecipitem, mea licia, volvite rhombum.
 37   Alga tibi haec primum tumidi purgamina ponti
 38   spargitur et rapidis absumitur arida flammis ;
 39   sic mihi, sic, Maeon, uraris adusque medullas.
 40   Volvite praecipitem jam nunc, mea licia, rhombum.
 41   Ter muscum, Clearista, ter hunc sine forcipe cancrum
 42   ure simul "cum" que "his" dic "viscera Maeonis uro".
 43   Volvite praecipitem, mea licia, volvite rhombum.
 44   Spongia nunc lacrimis perfunditur. Heus bona magno
 45   spongia nata mari, lacrimas bibe sedula nostras,
 46   utque rapis sitiens illas sic Maeonis omnem,
 47   Maeonis ingrati, rapias de pectore sensum.
 48   Volvite praecipitem jam nunc, mea licia, rhombum.
 49   Ut pumex, pinguescat, ut aequoris unda, quiescat,
 50   quae ventis agitata huc illuc concita fertur.
 51   Sed quid ego heu tristi pectus concussa dolore
 52   imprecer et vanis jactem convicia ventis ?
 53   Maeon tot mihi damna, ego Maeoni verba rependam ?
 54   Volvite praecipitem, mea licia, volvite rhombum.
 55   Huc, huc, qui rigida meditaris vulnera cauda,
 56   saeve trigon, et tu proprium cui sistere naves
 57   veliferas, echeneis, adeste et Maeonis acres
 58   Tu retinere pedes, tu figere corda labora.
 59   Volvite praecipitem jam nunc, mea licia, rhombum.
 60   Tunde jecur spumamque simul torpedinis atrae.
 61   Haec ego cras illi lethalia pocula mittam ;
 62   ebibat et subito pallentes torpeat artus.
 63   Volvite praecipitem, mea licia, volvite rhombum.

64 Scinde manu leporem ; leporis penetrabile virus
 65 nascitur Eois hic fluctibus ; attulit Aegle,
 66 docta Aegle, jussitque inimicum tangere limen.
 67 Curre age, tange simul, simul obline ; cras mihi poenas
 68 perfidus ille dabit, gemet ipso in limine Maeon.
 69 Sistite praecipitem jam nunc, mea licia, rhombum.
 70 Contere et alcyonis nidum mihi ; pellere ventos
 71 dicitur et saevas pelagi mulcere procellas.
 72 Forsitan hic nostros sedabit pectoris aestus.
 73 Sistite praecipitem, jam sistite, licia, rhombum".
 74 Hactenus ille ; quid hinc subjunxerit ordine Thelgon
 75 accipe ; non omnes unus dolor angit amantes.

THELGON

76 Rupe sub hac mecum sedit Galatea ; videbam
 77 et Capreas et quae Sirenum nomina servant
 78 rura procul ; veteres alia de parte ruinas
 79 Herculis ambusta signabat ab arce Vesevus.
 80 Exsere caeruleos, Triton, de gurgite vultus.
 81 Ipse meas, Triton, Nereo deferre querelas,
 82 ipse potes curva resonans super aequora concha
 83 et scopulis narrare et fluctivagis balaenis.
 84 Exsere caeruleos, Triton pater, exsere vultus.
 85 Hic primos mihi congressus dedit illa roganti,
 86 hic niveam formosa manum porrexit et (eheu,
 87 quid recolo ?) tacitos in me defixit ocellos.
 88 Exsere caeruleos, Triton, de gurgite vultus.
 89 Huc ades, o mea cura, quid, o quid lenta moraris ?
 90 Ipse ego te propter socios cymbamque reliqui.
 91 Exsere caeruleos, Triton pater, exsere vultus.
 92 Hic tibi consuetas formosior explicat umbras
 93 Populus ; amplector saepe hanc atque oscula figo
 94 corticibus, saepe ipsa pedum vestigia quaero
 95 et, si quid manibus tetigisti, floribus orno.
 96 Exsere caeruleos, Triton, de gurgite vultus.
 97 Quem mihi nunc praefers ? Si te juga frondea, si te
 98 arbuta pascentesque juvant per rura capellae,
 99 nos quoque non graciles nunc primum jungere avenas
 100 discimus ; incisae implent mea carmina fagos
 101 et mea Maenaliis pendet jam fistula silvis.
 102 Exsere caeruleos, Triton pater, exsere vultus.
 103 Sin magis arrident haec litora, sin magis alti
 104 divitiae pelagi, sparsos quis cogere pisces
 105 doctior aut rigidum dextra jactare tridentem ?
 106 Exsere caeruleos, Triton, de gurgite vultus.
 107 Non ego delphinis, te judice, non ego thynnus
 108 aequore vel medio dubitem certare natando.
 109 Quid tibi me jactem, cui vix numerare vel hamos
 110 nunc vacat aut restes onerataque retia plumbo
 111 et Sinuessano textas de vimine nassas ?
 112 Exsere caeruleos, Triton pater, exsere vultus.
 113 Me Ligurum durae rupes, me Gallica norunt
 114 litora, piscantem pariter me Varus et ingens
 115 sensit Arar, sensere maris fera monstra Britannii.
 116 Obrue caeruleos, Triton, sub gurgite vultus.
 117 Et post haec heu dura fugis ; non te mihi tellus

118   extera, non venti rapuere. Sed accipe munus,
 119   accipe ; non ultra tecum, Galatea, sedentem
 120   aspicies. I, laeta novas meditare choreas.
 121   Obrue caeruleos, Triton pater, obrue vultus.

VI SALICES - TRAIANO CABANILIO, TROIAE ET MONTELLAE DOMINO

E6   v.1   Si vacat, et blandos etiamnum ventilat ignes
 2   quae dea caerulea vehitur super aequora concha,
 3   turrigeramque Paphon, ditemque Amathunta tuetur ;
 4   accipe flumineas properatum carmen ad undas,
 5   o mihi non dubia, Cabanili, cognite fama,
 6   sed longe varios rerum spectate per usus :
 7   nam tibi me doctae sic devinxere sorores,
 8   sic mea felici permulcent pectora cura
 9   ut vix ulla queam melioris tempora vitae
 10   te sine, vix placidos per noctem ducere somnos.
 11   En agedum, Trajane, tuis haec praevia jussis
 12   tractanti, jamjamque animo majora paranti
 13   da veniam, et tenues ne dedignare Camoenas.
 14   Forte inter virides (si vera est fama) genistas
 15   capripedes Satyri, passimque agrestia Panes
 16   numina, cum Faunis et montivagis Silvanis,
 17   exercet dum sol raucas per rura cicadas,
 18   vitabant aestus, qua pingua culta vadosus
 19   irrigat, et placido cursu petit aequora Sarnus.
 20   Grata quies nemorum, manantibus undique rivis,
 21   et Zephyris densas inter crepitantibus alnos.
 22   Dumque leves aptant calamos, dum sibila pressis
 23   explorant digitis, tenuique foramina cera
 24   obducunt, vario modulantes carmina cantu :
 25   auricomae viridi speculantur ab ilice Nymphae
 26   dulcia clarisonis solventes ora cachinnis :
 27   sed prope ferre pedem metuunt, nam saepe labores
 28   audierant Penea tuos : et qualibus olim
 29   infelix eheu virgo Nonacria fatis ;
 30   infelix virgo (quid enim non illa moveret ?)
 31   Pana metu fugiens e vertice Cyllenaeo,
 32   Pana deum Arcadiae, quamvis pulcherrima, quamvis
 33   Dianae sacros inter lectissima coetus,
 34   nodosa tenerum mutarit arundine pectus.
 35   Quas simul ac nemorum petulans, effrenaque pubes
 36   semiferi videre per herbida prata vagantes,
 37   occultamque imis flammam traxere medullis :
 38   sic timidas blandis hortantur vocibus ultro :
 39   huc, huc, o tenerae placidissima turba puellae,
 40   quid procul adstatis ? Potius succedite ripae
 41   et viridi in prato molles de more choreas

42 ducite : quandoquidem calamos inflamus inertes
 43 et frustra ad surdas jactamus carmina silvas.
 44 Illae nil contra : celeri sed nuda parabant
 45 crura fugae, tutosque agitabant mente receptus,
 46 si qua forte viam per saxa irrumpere, et altis
 47 evasisse jugis, deus aut sua fata dedissent.
 48 Tum juvenes : procul o, clamant, procul iste, puellae,
 49 sit timor, ignavas animo depellite curas,
 50 nullae hic insidiae, nullae per aperta latebrae :
 51 cuncta patent : nullas abscondunt haec loca fraudes.
 52 Nos quoque non Lernaë monstris, non igne Chimaerae,
 53 Scyllaeisve lupis geniti aut latrante Charybdi,
 54 qui vestra immani laceremus viscera morsu :
 55 sed divum genus, et qui semper rupibus altis
 56 vobiscum crebris venatibus insultemus.
 57 His dictis permulsi animi, securaque tristem
 58 corda metum ejiciunt, gressuque per uda citato
 59 prata, deis tandem cupidis ripaeque propinquant.
 60 Tum manibus simul implicitis per gramina festas
 61 exercent choreas, aliosque, aliosque reflexus
 62 inter se laetae repetunt : nunc corpora librant
 63 in saltus, nunc molle latus, nunc candida jactant
 64 brachia et alterna quatiunt vestigia planta.
 65 Hic Satyri, quamquam voces audire canentum
 66 crudeles, quamquam niveas spectare papillas
 67 exsultant, oculisque bibunt sitientibus ignem :
 68 tanta tamen saevi gliscit vis effera morbi
 69 pectoribus, praecepsque amor et malesana libido,
 70 ut calamis sensim ejectis, ruptoque repente
 71 foedere, surgentes ab humo, vento ocius omnes
 72 exsiliant : spretaque deum pietate fideque
 73 ad pavidas Nymphas subitoque horrore rigentes
 74 invadunt avidi, saevorum more luporum
 75 qui laetas mediis proturbant lusibus agnas,
 76 oblitaeque sui passim rapiuntque trahuntque,
 77 dum viridi in campo cursant aut valle sub alta,
 78 et custos ignarus abest et amica canum vis.
 79 Sic illi : at miserae discisso pectore Nymphae
 80 frondiferam maestis silvam clamoribus implent,
 81 atque huc atque illuc fugiunt : non saxa neque altis
 82 tuta putant loca senta rubis : hinc ardua montis
 83 praerupti juga, diffusos hinc stagna peragros
 84 Attonitae circumspiciunt : via nulla salutis,
 85 et jam spes praerepta fugae ; tum denique ad undas
 86 consistunt trepidae, flavosque a vertice crines,
 87 cum lacrimis gemituque et flebilibus lamentis,
 88 abscindunt, Sarnumque vocant liquidasque sorores.
 89 Dumque vocant, fundo properat chorus omnis ab imo
 90 Naiadum, properat vitreae rex caeruleus undae
 91 Sarnus, inexhaustumque vadis ciet agmen aquarum
 92 rauca sonans : sed quid Sarnusque aut illa natantum
 93 agmina Naiadum possint, ubi ferrea contra
 94 stant fata et duro leges adamante rigescunt ?
 95 Ergo defectae, cura auxilioque deorum,
 96 ac caelum pariter Nymphae lucemque perosae,

97 unum illud rebus tandem quod restat in artis
98 finem optant : jamque in fluvium se mergere adortae
99 membra reclinabant et aquas prono ore petebant,
100 cum subito obriguere pedes, lateque per imos
101 exspatiata unguis radix fugientia tardat
102 affigitque solo vestigia : tum vagus ipsis
103 spiritus emoritur venis, indignaque pallor
104 occupat ora : tegit trepidantia pectora cortex.
105 Nec mora pro digitis ramos exire videres,
106 auratasque comas glauca canescere fronde :
107 et jam vitalis nusquam calor, ipsaque cedunt
108 viscera paulatim venienti frigida ligno.
109 Sed quamvis totos duratae corporis artus,
110 caudicibusque latus, virgultisque undique septae,
111 ac penitus salices, sensus tamen unicus illis
112 silvicolas vitare deos, et margine ripae
113 haerentes, medio procumbere fluminis alveo.